

Arkiv: <arkivID><jpID> FA-C20

JournalpostID:

Sakshandsamar:

Dato: 19.10.2022

Saksframlegg

Saksnr.	Utval	Møtedato
041/22	Ungdomsråd	07.11.2022
044/22	Eldreråd	07.11.2022
048/22	Råd for menneske med nedsett funksjonsevne	07.11.2022
066/22	Utval for oppvekst, kunnskap og kultur	08.11.2022
	Alver kommunestyre	

Plan for friluftslivets ferdsselsårer 2022-2026 - vedtak

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Kommunestyret vedtar Plan for friluftslivslivets ferdsselsårer 2022-2026.

Eldreråd 07.11.2022:

Handsaming:

Olav M. Steinsland sette fram følgjande felles framlegg til uttale:

Eldrerådet sluttar seg til Plan for friluftslivets ferdsselsårer.

Rådet vil understreka behovet for å leggja til rett for universell tilkomst og ferdsselsårer som er tilpassa eldre. Eldrerådet ser også eit betydeleg behov for tilrettelegging av sjøverts ferdsselsårer, og har forventningar til at dette i det vidare blir knytt opp mot Interkommunal plan om sjøareal i Region Nordhordland.

Eldrerådet vedtok samråystes felles framlegg til uttale.

ER- 044/22 Vedtak:

Eldrerådet kjem Eldrerådet sluttar seg til Plan for friluftslivets ferdsselsårer.

Rådet vil understreka behovet for å leggja til rett for universell tilkomst og ferdsselsårer som er tilpassa eldre. Eldrerådet ser også eit betydeleg behov for tilrettelegging av sjøverts ferdsselsårer, og har forventningar til at dette i det vidare blir knytt opp mot Interkommunal plan om sjøareali Region Nordhordland.

Råd for menneske med nedsett funksjonsevne 07.11.2022:

Handsaming:

Ingen merknader, samråystes.

RMNF- 048/22 Vedtak:

Ingen merknader.

Ungdomsråd 07.11.2022:

Handsaming:

UR- 041/22 Vedtak:

Ungdomsrådet støttar kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak

Politisk handsaming

Saka skal til uttale i ungdomsrådet, eldrerådet og råd for menneske med nedsett funksjonsevne Saka skal til innstilling i utval for oppvekst, kunnskap og kultur. Saka skal avgjerast i kommunestyret.

Bakgrunn

I *Handlingsplan for friluftsliv* frå 2018 initierer regjeringa eit fleirårig prosjekt, *Friluftslivets ferdsselsårer*, som har som mål å fremja planlegging, opparbeiding, skilting og merking av samanhengande nettverk av turstiar. Miljødirektoratet utarbeidde ein rettleiar ([M-1292 2019 Plan for friluftslivets ferdsselsårer](#)) som skulle nyttast i samband med utarbeiding av planar for friluftslivets ferdsselsårer.

Alver kommune forankra Plan for friluftslivets ferdsselsårer i Anleggsstrategi for Alver kommune 2021-2023. Planstrategien slår fast at Plan for friluftslivets ferdsselsårer skal ha status som temoplan.

Utval for oppvekst, kunnskap og kultur vedtok i møte 20. april 2021, sak 020/21, oppstart av Temaplan for friluftslivets ferdsselsårer 2022-2024 i Alver kommune, og i møte 31. mai sak 039/22 å leggja planen ut på høyring med høyringsfrist 31. august. Denne saka gjeld endeleg vedtak av Plan for friluftslivets ferdsselsårer i Alver kommune 2022-2026.

Kommunen har fått 240 000 kroner i tilskot frå Miljødirektoratet til å utarbeida planen. Dette inkluderer tilskot som vart gjeve til Radøy, Lindås og Meland kommunar.

Saksopplysningar

Plan for friluftslivets ferdsselsårer i Alver kommune gjev oversikt over viktige ferdsselsårer for friluftslivet i kommunen. Planen er ein del av kunnskapsgrunnlaget som skal vera med på å sikra areal for friluftslivet i samband med byggesaker og arealplanlegging, og den skal peika ut strategiar for arbeidet med friluftslivets ferdsselsårer i planperioden. Plan for friluftslivets ferdsselsårer vil også vera eit viktig kunnskapsgunnlag for kommunedelplan for kultur, idrett og friluftsliv.

Avgrensing av planen

Storleiken på kommunen og det høge talet på ferdsselsårer gjorde at det var naudsynt å avgrensa planarbeidet for å koma i hamn. I denne planen var det avgjerande å få kartlagd dei stiane og turvegane som har høgast bruksfrekvens, mest slitasje og størst tilretteleggingsbehov. For å få med desse ferdsselsårene vart planarbeidet avgrensa til å omhandla stiar og turvegar kring skulestader (og dermed også komunesenteret, lokalsentra og nærsentera). I tillegg er turstiar og -vegar som er vurderte å ha regional verdi eller interesse tatt med i kartlegginga (sjå planutkastet kap 1.2 punkt 3 for definisjon av desse omgrepene). Kartlegging av turstiar og -vegar i resten av kommunen er tatt med som eit tiltak i handlingsdelen (jf kapittel 5.2 punkt 1).

Det er både ynskjeleg og naudsynt med meir kunnskap også om ferdsselsårer på vatn og på sjø. Desse ferdsselsårene er likevel ikkje tatt med i denne planen då dette hadde vorte for omfattande. Det er hausten 2022 sett i gang ein eigen prosesse med kartlegging og gradering av ro- og padleruter i samband med prosjektet Ro- og padleruter i Vestland som fylkeskommunen har initiert.

Utarbeiding av planen og medverknad

Plan for friluftslivets ferdsselsårer i Alver kommune har følgd metodikken Miljødirektoratet sin rettleiar. I tråd med denne rettleiaren er prosessen gjennomført i fire steg:

1. Oppstart (forankring, prosjektplan og annonsering)
2. Kartlegging av no-status
3. Analysera og vurdera tiltak
4. Samanstilling og vedtak

Det vart sett ned ei tværfagleg arbeidsgruppe med representantar frå kulturavdelinga, plan og analyse, og landbruk. Arbeidsgruppa har hatt ansvar for heile planprosessen, og har også utarbeida planen.

Kartlegginga av ferdsselsårene er gjort av arbeidsgruppa i samarbeid med og i dialog med lokale ressurspersonar, og lag og organisasjoner. Etter at kartlegginga var gjennomført vart skular og barnehagar innanfor dei kartlagde områda bedne om å koma med innspel kartlegginga. I tillegg er lokale kjentpersonar

innanfor kvart område kontakta og bedne om å kvalitetssikra kartlegginga.

Totalt er 268 ferdsselsårer og 243 målpunkt kartlagde i samband med planarbeidet. 212 av ferdsselsårene ligg i tilknytning til skulestadene, medan 56 er vurderte til å ha regional verdi eller interesse. I kartlegginga har ein vurdert på tilstanden på ferdsselsårene, kva som finst av tilrettelegging og tilretteleggingsbehova for dei ulike ferdsselsårene. Resultatet av kartlegginga går fram i kapittel 3, og i vedlagde kart og liste over kartlagde ferdsselsårer. Alle kartlagde ferdselåser og målpunkt er lagt ut på <https://www.nordhordlandskart.no/apps/map/alverturogfriluft>

Handlingsdelen

Tiltaka i handlingsdelen tar utgangspunkt i analysen i kapittel 4, der no-status er vurdert opp mot resultatmåla. I dei aller fleste tilfella er ein avhengig av at frivillige ynskjer å ta på seg arbeidet med fysisk tilrettelegging ferdsselsårer for at det skal verta utført. Berre i nokre få tilfelle er tilretteleggingstiltaka av ein slik storleik eller type at det er naturleg at kommunen tar på seg ei rolle som tiltakshavar, eller bidar med finansiering utover mindre tilskot. Dette gjeld også der kommunen er eigar av turvegar eller andre friluftslivsanlegg. På bakgrunn av dette er det i handlingsdelen ikkje gjort ei prioritering av mindre tiltak. Tilskotsordninga *Friluftstiltak*, som er ei av dei kommunale tilskotsordningane til kultur og idrett, har løpende søknadsfrist og gjer at ein kan løyva tilskot der det er frivillige som ynskjer å bidra til tilrettelegging av ferdsselsårer.

Innspel til planen

Planen vart lagt ut høyring 31. mai. Dette vart kunngjort på nettsidene, på facebook og i lokalavisene. I tillegg vart det sendt ut brev til aktuelle lag og organisasjoner. Det vart, i samarbeid med Nordhordland turlag, arrangert ope innspelsmøte 23. august.

Det kom ti skriflege innspel i løpet av høyringsperioden, og i tillegg kom det nokre innspel på innspelsmøtet. Innspela til planutkastet er oppsummerte og kommenterte i tabellen nedanfor.

Avsendar	Innspel	Kommentar
Nordhordland turlag	<p>Nordhordland turlag fekk planen til uttale før den vart lagt ut til høyring. Dei kom med innspel 9. mai.</p> <p>Ein del forslag til endringar i tekst.</p> <p>Turlaget kom også med innspel om at fleire av turane i fjellområda mot grensa til Masfjorden og Modalen burde vore med under regionale turar.</p>	<p>Nokre av innspela vart innarbeidd i planutkastet som vart lagt ut på høyring.</p> <p>Ferdsselsårene fra Eikemo til Fjelde, fra Fjelde og Stussdal til Kalvedalen, fra Vemundsbøn mot Sørdalsnuten og fra Heimsta Sørdalsvatn til kommunegrensa mot Modalen i retning Skavlabu er tatt inn i planen.</p>
Jon Vidar Sakseide	«Jeg er svært positiv til enda bedre stier, flere klopper, utsiktsrydding, parkeringsplasser etc. Dette er folkehelse og livskvalitet. Urørt natur har vi mye av i Norge, så noen klopper her og parkeringsplasser der har vi god råd til. Dessuten, folk som er glad i å bruke naturen, blir fort også glad i naturen, og ønsker å holde den ren og fin. Dette er et flott prosjekt som jeg håper blir gjort mye ut av.»	Tatt til orientering.
Kenneth Alvær	Savnar tilrettelegging for enkle gapahukar i planen.	Kartlegginga viser at det manglar gapahukar mange av nærområda til skulane, og i løpet av kartlegginga har

		fleire av skulane også meld inn ynske om dette. Dette er lagt inn under behov for tiltak. Kommunen kan gje tilskot til bygging av gapahukar i tilknyting til turstiar gjennom ordninga Tilskot til friluftslivstiltak. Det er også mogleg for lag og organisasjoner å søkja tilskot frå andre bidragsytarar enn kommunen.
Terje Hopland	<p>Ber om at sti frå Hopland mot Husfjellet med ID 73 vert fjerna frå planen.</p> <p>Innsendar kjem med kritikk om at grunneigar ikkje har vorte kontakta i samband med at sti over hans eide dom er tatt inn i planen.</p>	<p>Stien vert fjerna frå kartet og planen då det er uklart om første del av stien kan reknast som sti som fører til utmark (jf friluftslova § 3.1).</p> <p>Det er berre stiar og turvegar der allemannsretten gjeld og stiar som går over innmark der det er gjort avtale med grunneigar som skal vera tatt med i planen. Det vert ikkje utført tiltak på ferdselsårer utan at grunneigar samtykkjer.</p>
Arvid, innbyggjar	«Med den store folkeveksten som er planlagt i Knarvik med alle boligprosjektene, trenges det mer Brekkeløype med grusdekke for å fordele trykket, slik at ikke turen i løypa bærer preg av trengsel i fremtiden. Det vil også bidra til mer variasjon i tilbudet, det blir jo nokså ensformig med bare en enkelt runde på 1700 meter å velge i. (...) Smale stier i marken er ikke for alle og er lite egnet på dager med mye nedbør og søle.»	Innspelet vert tatt med under behov for utbetring under Brekkeløypa. Tiltaket vert ikkje prioritert i planperioden då det er fleire av dei andre sentra som ikkje har turvegar, medan det er to i Knarvik.
Vestland fylkeskommune	<p>Alver kommune har gjort eit grundig arbeid med plan for friluftslivets ferdselsårer og kartlagt mange stiar, turvegar og andre ferdselsårer. (...)</p> <p>Planen har gode målformuleringar og ei fornuftig avgrensing av planarbeidet. (...)</p> <p>Ein god del turruter er allereie lagt inn i kartverket sin turrute-database og gjort tilgjengeleg i offentlege kart som t.d. Norgeskart. Det ser likevel ut til at ikkje alle dei kartlagde ferdselsårene er registrert i turrute-databasen. (...)</p> <p>Vi minner om at alle merka eller skilta turruter skal registrerast i turrute-databasen til Kartverket.</p> <p>Vi tilrår og at det vert registrert tilknytta målpunkt som t.d. gapahukar, parkeringsplassar, utsiktspunkt osv. (...)</p> <p>Vi oppmodar om å nytte plan for friluftslivets ferdselsårer aktivt i forvaltninga og utviklinga av stiar og</p>	<p>Det er eit tiltak i planen at Startens kartverk sitt kartgrunnlag for tur- og friluftsrouter skal oppdaterast.</p> <p>Målpunkt er kartlagt og regigstrert på digitalt kart, men ikkje på papirkarta av plassomsyn.</p>

Stiftinga Uttoskavågen	turvegar i kommunen. Området er svært mykje brukt både av sjøfarande og folk som kjem til fots. Vi meiner at Friluftsområdet med tilkomstveg, parkeringsplass og sti på Uttoska bør koma med underpunkt 3.2: Ferdsselsårer med regional verdi/potensiale.	Uttoskavågen har lenge vore mykje bruk av båtfolket, medan turstiane har vore lite nytta fram til det vart eit av turmåla i stolpejakten. Området vert difor ikkje vurdert til å ha regional verdi slik det er definert i planen. Store delar av området vert beita av skotsk høglandsfe heile året. Kommunen vil difor vera varsam med å tilrå turgårar å bruka området, jamvel om rasen er rekna som roleg og lite aggressiv. Området er blant anna difor ikkje tatt med under turområde med regional interesse. Tatt til orientering.
Statsforvaltaren i Vestland	Statsforvaltaren meiner det er positivt at Alver kommune har utarbeida ein temaplan for friluftslivetsferdselsårer. Dette vil vere eit nyttig dokument både i kommunens arbeid med kommuneplanen, reguleringsplanar og i enkeltsaker.	
Alver kulturråd	<p>Alver kulturråd meiner det er gjort eit bra arbeid i kartlegginga. Rådet seier seg einig i at det er naudsynt med ei avgrensing grunna omfanget av eksisterande, og potensielle trasear, slik forslag til temaplan syner. Alver kulturråd registrerer at det er turtrasear som ikkje er nemt på det noverande tidspunkt, men som voneleg kjem med etter kvart.</p> <p>Alver kulturråd vil minne om at det er viktig å sjå samanheng mellom eksisterande planar og tiltak og arbeidet som no gjerast, med nemte temaplan. Som døme kan nemnast</p> <ul style="list-style-type: none"> • koordinering av kartlegging og verdsetting av lokale friluftsområde • skilting (turiskiltprosjekt/kulturminneskilting/kulturlandskapsskilting/skuleprosjekt m.m.) • gradering av løyper • verning av stor slitasje i terrenget • padleløyper og padlekart • jakt og fiskeområder • naturvernområder • turkonkurransar (stolpejakt, turkort, turkasser med bøker m.m.) • parkeringsplassar • sykkelsatsing 	<p>Det er eit tiltak i planen at ferdsselsårer i resten av kommunen skal leggjast inn etter kvart som dei er registrerte.</p> <p>Tatt til etterretning.</p>
Alver idrettsråd	Ingen merknader	Tatt til orientering.
Frå innspelsmøtet	Bør ferdsselsåra frå Skogen Sletta-	Fell utanfor kriteria som er sett til kva

	<p>Storsåta vere med?</p> <p>Bør stien fra Kvalvågnes til Straumsneset vera med?</p> <p>Det bør koma tydelegare merking/skildring/marknadsføring for UU, barnevogn.</p> <p>Stort arbeid som er gjort. Kunnskapen bør vera grunnlag òg for nytt turkart for Alver.</p> <p>Parkering og behov for ny parkering må kome tydeleg fram.</p> <p>Skiløyper er ikkje med, bør det vere med?</p> <p>Innbyggjarane treng informasjon om tilhøva for friluftslivsbruk og -opplevelingar, og samla informasjon om dette.</p> <p>Behov for fleire møteplassar langs vegen til Hopsdalen</p> <p>Ta med Kalvedalshytta og DNT-stiar, samt stiar mot aust / Stølsheimen</p> <p>Skausnøyni er ikkje korrekt namneform.</p>	<p>ferdselsårer som er tatt med.</p> <p>Fell utanfor kriteria som er sett til kva ferdelsårer som er tatt med.</p> <p>Dette vil verta følgd opp på skilt, turskildringar og på digitalt kart.</p> <p>Nytt turkart er tatt inn i tiltaksdelen.</p> <p>Manglande parkering går fram av kartlegginga. Dei stadene der behovet for parkeringsplassar er størst, er tatt med i tiltakslista.</p> <p>Skiløyper er ikkje tatt med i denne kartlegginga, Kan leggjast inn ved eit seinare høve. Behov for tilrettelegging på skiløyper vert tatt med i samband med KDP for kultur, idrett og friluftsliv.</p> <p>Friluftslivskartet for Alver vil verta ein stad der informasjon om friluftsliv i kommunen vert publisert samla.</p> <p>Dette er utanfor det denne planen skal handsama.</p> <p>Sti fra Fjelde og Stussdalen til Kalvedalshytta er lagt inn. Det same er sti frå Vemundsbotn mot Sørdalsnuten og mot Skavlabu.</p> <p>Retta til Skausnøya i tråd med namnevedtak.</p>
--	---	---

I tillegg endringar som er gjort på bakgrunn av innspel i høyringsperioden er det korrigert feil i teksten og i karta.

Økonomiske konsekvensar

Dei fleste av dei foreslåtte tiltaka kan gjennomførast som del av ordinær drift og innanfor gjeldande ramme og/eller med midlar som er sett av i fond til skiltprosjekt.

I tillegg er det behov for ei mindre auke av ramma til friluftsliv for å gjennomføre dei mindre tiltaka i planen. Avklaring på økonomisk ramme vert tatt i arbeidet med økonomiplanen.

I tiltaksdelen er det lagt inn følgjande kostader:

70 000 kr i 2023

270 000 kr i 2024

70 000 kr i 2025

70 000 kr i 2026

I tillegg kjem større einskildtiltak, jf kapittel 5.3. Desse vert tatt med og prioriterte i samband med

kommunedelplan for kultur, idrett og friluftsliv.

Kommunedirektøren si tilråding

Kommunedirektøren rår til at planen vert vedtatt slik den ligg føre.

Vedlegg i saken:

31.10.2022	Friluftslivets ferdsselsårer i Alver kommune	1825623
31.10.2022	Kart 1	1825624
31.10.2022	Kart 2	1825625
31.10.2022	Kart 3	1825626
31.10.2022	Kart 4	1825627
31.10.2022	Kart 5	1825628
31.10.2022	Kart 6	1825629
31.10.2022	Kart 7	1825630
31.10.2022	Kart 8	1825631
31.10.2022	Kart 9	1825632
31.10.2022	Kart 10	1825633
31.10.2022	Kart 11	1825634
31.10.2022	Kart 12	1825635
31.10.2022	Kart 13	1825636
31.10.2022	Kart 14	1825637
31.10.2022	Kart 15	1825638
31.10.2022	Kart 16	1825639
31.10.2022	Kart 17	1825640
31.10.2022	Kart 18	1825641
31.10.2022	Kart 19	1825642
31.10.2022	Kart 20	1825643
31.10.2022	Kartlagde ferdsselsårer	1825644
31.10.2022	Uttale til Plan for Friluftslivets ferdsselsårer 2022-2026	1825645
28.10.2022	Uttale - Høring - Alver - plan for friluftslivets ferdsselsårer 2022 - 2026	1825647
31.10.2022	Høyringsuttale til Plan for Friluftslivets ferdsselsårer 2022-2026	1825649
28.10.2022	Høyringsmerknad - Plan for friluftslivets ferdsselsårer 2022-2026	1825651
31.10.2022	Om friluftslivets ferdsselsårer	1825672
31.10.2022	Høyringsuttale til Plan for friluftslivets ferdsselsårer	1825654
31.10.2022	Innspel til ferdsselsårer i Alver 9. mai 2022	1825673
31.10.2022	Høyringsinnspel til plan for friluftslivets ferdsselsårer	1825655
31.10.2022	UtvidetLoype	1825668
31.10.2022	Høyringsuttale til Plan for friluftslivets ferdsselsårer	1825669
31.10.2022	Høyringsuttale til Plan for friluftslivets ferdsselsårer	1825670
31.10.2022	Temaplan for friluftslivets ferdsselsårer - uttale Alver idrettsråd	1825671
01.11.2022	Plan for friluftslivets ferdsselsårer 2022-2026 - vedtak (L)(865224)	1827164